

Ar mhuint na dtionta

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi shurfálaí óg. Féach féin agus an duine in aice leat ar na focail seo a bheidh le cloisteáil sa mhír. An féidir libh na focail Ghaeilge a cheangal leis na focail Bhéarla?

1. curiarracht	a. <i>tall</i>
2. d'éirigh leis	b. <i>record</i>
3. tonnmharcaíocht	c. <i>favourite, most beloved</i>
4. troigh	d. <i>well-known waters</i>
5. ar airde	e. <i>pelting rain</i>
6. imithe go smior	f. <i>foot</i>
7. is ansa	g. <i>excellence</i>
8. clagarnach bháistí	h. <i>he succeeded</i>
9. barr feabhais	i. <i>gone to the bone</i>
10. uiscí aitheanta	j. <i>surfing</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Anois, féach ar an tuairisc den chéad uair le feiceáil an féidir leat na focail sin a aithint sa mhír nuachta.

Ceist 2

Féach ar an tuairisc faoi dhó agus líon isteach próifíl Ben.

Ainm iomlán	
Áit chónaithe	
Aois	
Teaghlach	
Oideachas	
An spórt is fearr leis	
An churiarracht	

Ceist 3

Féach ar an tuairisc arís agus freagair na ceisteanna thíos:

1. Cén áit ar bhain sé a churiarracht amach agus conas a bhí na tionta?
2. Cén áit ar scannánaíodh Ben agus conas a bhí an aimsir?
3. Cén fáth ar tháinig an teaghlach go hÉirinn?

Ceist 4

‘... ceithre bliana déag...’

1. Scríobh amach na bunuimhreacha ó 1 go 10 leis an ainmfhocal **bliain**.
2. Scríobh amach na bunuimhreacha ó 11 go 19 leis an ainmfhocal **bliain**.
3. Cén Ghaeilge atá ar *28 years old*, *36 years old*, *87 years old* agus *60 years old*?

Ceist 5 Comhchiallaigh

Bhí comhchiallaigh na bhfocal agus na bhfrásaí seo a leanas le cloisteáil sa mhír. Cad iad?

- gasúr
- thaitin tonnmharcaíocht leis an athair
- foirfeacht
- ar comhaois le
- gur bhreá leis

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna thíos leis na daoine eile i do ghrúpa.

1. An ndéanann tú aon spórt? Cén fáth?
2. Cad iad na tréithe pearsanta is tábhachtaí a bhíonn ag seaimpíní spóirt, dar leat?
3. Cé hé nó cé hí an réalta spóirt is fearr leat? Cén fáth?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
b	h	j	f	a	i	c	e	g	d

Ceist 2

Féach an script.

Ceist 3

Féach an script.

Ceist 4

1. bliain amháin/aon bhliain amháin, dhá bhliain, trí bliana, ceithre bliana, cúig bliana, sé bliana, seacht mbliana, ocht mbliana, naoi mbliana, deich mbliana.
2. aon bhliain déag, dhá bhliain déag, trí bliana déag, ceithre bliana déag, cúig bliana déag, sé bliana déag, seacht mbliana déag, ocht mbliana déag, naoi mbliana déag.
3. Ocht mbliana is fiche / fiche a hocht bliain, trí bliana is tríocha / tríocha a trí bliain, seacht mbliana is ochtó / ochtó a seacht bliain / seasca bliain.

Ceist 5

gasúr – buachaill

thaitin tonnmharcaíocht leis an athair – bhí dúil ag an athair sa tonnmharcaíocht

foirfeacht – barr feabhais

ar comhaois leis – dá aois

gur bhreá leis – go dteastaíonn uaidh

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Siún Nic Gearailt

Anois, tá buachaill óg ceithre bliana déag d'aois tar éis curiarracht surfála a bhaint amach sa bhfarraige, amach ón Mullach Mór i gContae Shligigh. D'éirigh leis an mbuachaill óg gur ó Albain dó, dul ag tonnmharcaíocht ar thonn a bhí 30 troigh ar airde – an buachaill is óige riamh, a deirtear, a leithéid a dhéanamh sa Mhullach Mór.

Tomás Ó Mainín

Ó Oileán Tíriodh in Albain, tá Ben Larg agus a mhuintir ar cuairt ar an tír seo na laethanta seo. Bhí dúil ag an athair Marty sa tonnmharcaíocht, agus anois tá an dúil chéanna sin imithe go smior ina mhac Ben. Tá Ben agus a bheirt deirfiúracha á múineadh ag an mbaile ag na tuismitheoirí, rud a thugann am don teaghlach an caitheamh aimsire is ansa leo a dhéanamh faoi mar is maith leo.

Fiú faoi chlagarnach bháistí, in iarthar an Chláir inniu, tá barr feabhais á chur ar scileanna Ben. Tá sé mar churadh na hAlban faoi ocht mbliana déag d'aois sa tonnmharcaíocht.

An tseachtain seo caite, in uiscí aitheanta tonnmharcaíochta amach ón Mullach Mór i Sligeach, d'éirigh leis tonn a bhí 30 troigh ar airde a mharcaíocht ar a bhord, rud a airítear anois nach bhfuil déanta ag aon bhuachaill óg dá aois riamh roimhe seo.

Dúirt Ben gur tháinig an teaghlach go hÉirinn de bharr na tonnta móra a éiríonn ar chósta thiar na tíre seo. Dúirt sé go dteastaíonn uaidh barr feabhais a chur ar a scileanna agus iomaíocht ar na tonnta is airde ar domhan lá éigin.

Tomás Ó Mainín, Nuacht TG4, in iarthar Chontae an Chláir